

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д-р Коста Андреев Гъров
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

по конкурс за избор на академичната длъжност „професор“
за нуждите на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас,
обявен в Държавен вестник, бр. 64 от 08.08.2017 г.
в област на висше образование 1. Педагогически науки,
професионално направление 1.2. Педагогика (Методика на обучението по математика в
богата на технологии среда)

Настоящата рецензия е написана въз основа на заповед № РД-268-108/09.10.2017 г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас. С тази заповед съм определен за член на научното жури във връзка с избора на професор по обявения в ДВ, брой 64 от 08.08.2017 г. конкурс в област на висше образование: 1. Педагогически науки; професионално направление: 1.2. Педагогика (Методика на обучението по математика в богата на технологии среда). На първото заседание на научното жури съм определен да изготвя рецензия по конкурса, съгласно протокол № 1 от 20.10.2017 г.

За участие в конкурса са подадени документи от един единствен кандидат – доцент д-р Румяна Йорданова Папанчева от катедра „Педагогика и методика на обучението” на Факултета по обществени науки (ФОН) при Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. Като член на научното жури съм получил всички документи, които са приложени към заявлението на доц. Румяна Папанчева до Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас за допускане до участие в конкурса. Представеният комплект документи е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.. Документите са прецизно оформени и систематизирани, което позволява да се направи реална оценка на постигнатите от кандидата резултати.

В качеството си на рецензент извърших подробна проверка и установих редовността на представените административни документи и научни публикации. Административните документи са общо 15 на брой:

1. Заявление на кандидата до Ректора на Университета за допускане до конкурса;
2. Копие на обявата за конкурса в Държавен вестник бр 64 от 8 август 2017 г.;
3. Автобиография по европейски формат;
4. Копия от дипломи за получаване на образователната и научна степен „Доктор“ и академичната длъжност „Доцент“;
5. Документи за доказване на изискумия трудов стаж;
6. Копия на научните трудове;
7. Документи за учебно-преподавателска дейност;

8. Списък на дипломанти и докторанти, ръководени от кандидата;
9. Документи за участие в научно-изследователски проекти;
10. Списък на научни форуми, в чиято организация е участвал кандидатът;
11. Описание на научните трудове, с които кандидатът участва в обявения конкурс;
12. Авторска справка за научните приноси на кандидата;
13. Справка за забелязаните цитирания на публикации на кандидата;
14. Декларация в съответствие с параграф 16 за степента на участие в съвместни публикации;
15. Справка за изпълнение на минималните изисквания.

Представен е общ списък на научните трудове на кандидата от 2008 до 2017 г. – 88 на брой. Една малка слабост на документацията е, че не е представен списък на конкретните публикации, с които се участва в обявения конкурс и така не може директно да се провери дали кандидатът отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилниците за неговото прилагане.

Единственият кандидат участващ в конкурса е Румяна Йорданова Папанчева. Тя има солидно образование в областта на математиката и информатиката. Завършила е висшето си образование през 1993 г. с магистърска степен по специалност Информатика на Факултета по математика и информатика на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. През 1995 г. завършва успешно втора магистърска програма по „Фирмено управление“ в Бургаския свободен университет. В периода 1994–2002 г. Румяна Папанчева е била преподавател в Бургаския свободен университет, а в периода 1995–2000 г. е преподавател в Учителския институт „Хр. Ботев“ в гр. Бургас. От 2003 до 2008 г. тя е преподавала в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, като в същото време, а и до 2013 г., е била научен сътрудник в Института по информационни и комуникационни технологии (ИИКТ) на Българската академия на науките (БАН). През 2004 г. Румяна Папанчева защитава успешно дисертационен труд на тема „Ефективни немрежови Монте Карло алгоритми за решаване на гранични задачи с локално интегрално представяне на решението“, разработен в ИИКТ на БАН. През 2008 г. тя е избрана за доцент по научната специалност „Методика на обучението по математика“ за нуждите на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“–Бургас. В момента Румяна Папанчева е ръководител на катедра „Педагогика и методика на обучението“ на ФОН на Университета.

Освен с активна преподавателска дейност, доц. Папанчева се занимава и с **редица други дейности в образователната сфера**. Тя е председател на Управителния съвет на сдружението с нестопанска цел (СНЦ) „Образование и технологии“ от 2008 г., а от 2013 г. е управител на „Образование и технологии ООД“. Сдружението реализира

различни образователни услуги, организира научно-практически конференции, тренинги на учители, състезания на ученици и др. Румяна Папанчева е основен двигател на **организацията** на научно-практическия форум „Иновации в обучението и познавателното развитие“, който се провежда ежегодно осем последователни години – от 2010 до 2017 г. На тези форуми, организирани от СНЦ „Образование и технологии“, с подкрепата на Община Бургас, Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ и Бургаски свободен университет, участват с доклади и научни съобщения ежегодно около 200 преподаватели от страната и чужбина. На тези форуми се обсъждат нови образователни технологии и иновации в обучението. Разработките представени на форума се издават в списание „Образование и технологии“ с главен редактор Румяна Папанчева. От 2014 г. доц. Папанчева активно участва в организацията на **национален семинар за обучение на учители**, които работят с деца с изявен интерес към информационните технологии, програмирането и роботиката. Семинарът се провежда с подкрепата на МОН като лектори са изявени учени от СУ „Св. Кл. Охридски“, Институт по математика и информатика на БАН, Нов български университет, Пловдивски университет, Университет „Проф. д-р А. Златаров“ и изявени учители от страната. Румяна Папанчева е един от основните организатори на **ежегодното състезание IT Знайко по информационни технологии** за ученици от първи до осми клас.

Доц. Румяна Папанчева реализира своята професионална кариера и с участия в различни **научни и образователни проекти** – общо 11, в качеството си на координатор, консултант или експерт, Това са проекти с възложители Фонд „Научни изследвания“ при МОН, „НИХТД“ към НИС, Община Бургас. В периода 2006–2015 г. по линия на Microsoft Partners in Learning доц. Папанчева е била член на международно жури от експерти за оценка на учебни проекти за прилагане на проектно-базирано обучение при интегриране на технологии в училище. Участвала е в създаването на Интерактивна лаборатория по методика на обучението в детската градина и началното училище, в разработването на методики за упражнения по информатика и информационни технологии за студенти от педагогическите специалности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“–Бургас, в разработването на онлайн-курсове по дисциплините „Основи на математиката“ и „Методика на обучението по математика“, в поддържането на Майкрософт Академия и др.

Освен с пряка преподавателска работа и организационна дейност, доц. Румяна Папанчева работи активно **по научното ръководство** на изследователската работа на студенти и докторанти. Тя е била научен ръководител на 26 дипломанти от бакалавърските и магистърските програми на ФОН при Университет „Проф. д-р Асен Златаров“–Бургас. Тя е написала много рецензии на дипломни работи на студенти от бакалавърските и магистърските програми на ФОН. Под научното ръководство на доц. Р. Папанчева и доц. Й. Факирска, редовният докторант в Русенския университет Стефан Стефанов успешно защитава дисертационен труд на

тема: „Усъвършенстване на самостоятелната познавателна дейност на учениците (1.-4. клас) чрез информационните и комуникационни технологии“. В момента Румяна Папанчева е сънаучен ръководител на докторант Румяна Карадимитрова, която разработва в ПУ „Паисий Хилендарски“ дисертационен труд на тема „Формиране на дигитални умения у учениците в начална училищна възраст чрез интегриране на технологии в учебния процес“.

Румяна Папанчева е активен член на различни научно-творчески организации - член е на Съюза на математиците в България (СМБ) и на Съюза на учените в България (СУБ).

Учебната и преподавателската дейност на доц. д-р Румяна Йорданова Папанчева е разнообразна и качествена. Тя е участвала в разработването на множество курсове и учебни програми. Тук ще се посоча някои от водените лекции и упражнения, които са по: Основи на математиката, Методика на обучението по математика в началното училище, Мултимедиен урок в обучението по математика в началното училище (избираема дисциплина), Информационни технологии за развиване на логическото мислене на деца със специални образователни потребности (избираема дисциплина), Актуални аспекти на обучението по математика в детската градина и началното училище, Проектно-ориентирано обучение по математика 1–4 клас (избираема дисциплина), Актуални аспекти на математическата подготовка в детската градина и началното училище, Информационни и комуникационни технологии в детската градина и началното училище (избираема дисциплина), Методика на обучението по информационни технологии, Интерактивни хардуерни и софтуерни технологии в учебния процес, Визуално програмиране в началното училище (избираема дисциплина), Проектно-ориентирано обучение в началното училище (избираема дисциплина), Педагогическа практика.

След внимателна проверка на представената документация установих, че кандидатът по настоящия конкурс доц. д-р Румяна Йорданова Папанчева отговаря на **всички формални** условия на чл. 29 (1) от ЗРАСРБ, на чл. 60 (1) от ППЗРАСРБ, както и на чл. 73 (1) от ПРАС в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“–Бургас и на специфичните минимални изисквания на ФОН за заемане на академичната длъжност „професор“, тъй като тя е:

- придобила ОНС „**доктор**“ (на 07.09.2004 г. с решение на ВАК);
- **доцент** по Методика на обучението по математика (с решение на ВАК, Комисия № 18, протокол № 8 от 08.05.2008 г. ѝ е присъдено научното звание „доцент“ по научната специалност 05.07.03 „Методика на обучението по математика“, свидетелство номер 25087, дата 09.07.2008 г.);
- според удостоверение № 3186/05.09.2017 г., подписано от Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“–Бургас доц. д-р Магдалена Миткова, доц. д-р Румяна Папанчева към 05.09.2017 г. има **трудова стаж като доцент** 9 години и 4 месеца, **при минимално изискване – 8 години.**

• автор или съавтор на 79 научни труда, учебници и учебни помагала след 2008 г. при минимално изискване 45.

• Представените публикации са разпределени от кандидата по следния начин:

- **учебници** – 8, при минимални изисквания на ФОН – поне 1 учебник.

Учебниците са по информационни технологии за 1.-4. клас;

- **учебни пособия (помагала)** – 19 броя, при минимални изисквания на ФОН – поне 2 учебни пособия. Помагалата са основно книги за учителя, подпомагащи обучението по информационни технологии и математика в началното училище;

- **монографии** – 2 броя, при минимални изисквания на ФОН – поне 1 монография. Първата от тях е: „Обучението по математика в началното училище в богата на технологии среда. Избрани теми от методиката на обучение по математика“. В нея се описват две методики, разработени и апробирани в практиката – методика за разработване на дидактични игри по математика за формиране и развиване на изчислителните умения на учениците и методика за работа с таблици и диаграми и провеждане на самостоятелни проучвания от учениците и тяхното визуализиране с помощта на диаграми. Използват се игрови и проектно-базиран подходи. Дадени са конкретни примери, системи от задачи и насоки за работа. Поставен е акцент върху методиката на работа в богата на технологии среда. Втората монография „Динамична познавателна среда в детската градина“ е посветена на представянето на методически модел на педагогическо взаимодействие в богата на технологии среда. Направен е анализ на съвременната детската градина, дигиталното поколение и нуждата от съответна среда и методи на работа. Описана е апробацията на модела в практиката и произтичащите от нея изводи и препоръки.

- **рецензирани статии в национални списания** – 12 броя;

- **рецензирани статии в международни специализирани списания** – 2 броя;

- **рецензирани статии в доклади на национални и международни научни форуми и конференции** – 8 броя;

- **проектиране и описание на образователен софтуер** – 10 броя.

Румяна Папанчева е спазвала правилата на научната етика – не е публикувала един и същ ръкопис на различни места, няма плагиатство, не е използвал техниката “copy-paste” в представените за рецензиране материали. С направените публикации, научните идеи и приноси на доц. д-р Р. Папанчева са популяризирани и са станали достояние на научната общност.

Като рецензент **приемам** формулираните от кандидата приноси направления и конкретни приноси, които са предимно с научно-приложен и приложен характер:

1. Разработване на методика за формиране на начална статистическа грамотност в ранна възраст.

2. Разработване и прилагане в практиката на алтернативни форми на работа по математика в началното училище.
3. Разработване и прилагане в практиката на методика за обучение по информационни технологии в началното училище
4. Разработване и прилагане в практиката на методика за използване на програмируеми играчки в познавателния процес в детската градина.
5. Разработване и прилагане в практиката на образователен софтуер за 1.-4. клас и детската градина.
6. Разработване и прилагане в практиката на модел „Динамична познавателна среда в детската градина“.

Предложените идеи и резултати от научната дейност на Румяна Папанчева са намерили отзвук в специализираната научна литература – тя е представил списък с 74 забелязани цитирания на нейни работи, при минимални изисквания на ФОН – поне 40 цитирания. Рецензентът признава 68 цитирания, защото приема, че цитиранията с номера 1, 3, 10, 20, 50 и 52 са автоцитирания.

Доц. д-р Румяна Папанчева редовно изпълнява аудиторната си преподавателска заетост във ФОН над възложения годишен норматив, дава ежеседмични консултации на студенти, участва в комисии за провеждане на държавни изпити и защиты на дипломни работи за бакалаври и магистри. Личните ми впечатления за Румяна Папанчева са много добри. Познавам кандидата от повече от 10 години. Тя е уважаван преподавател, учен с висок професионализъм и коректен колега. Работили сме съвместно при реализацията на един особено важен проект за българското образование – написването на учебници и учебни помагала на издателство „Изкуства“ по учебната дисциплина Информационни технологии за ученици от 1. до 10. клас. Препоръките ми за бъдещата ѝ изследователска работа са за продължаване на изграждането на елементи от методиката на преподаване с помощта на съвременните информационни и комуникационни технологии и с по-голямо самочувствие да показва получените резултати пред научната общност в **страната и чужбина**.

Оценката ми за преподавателската и научно-приложната дейност на доц. д-р Румяна Йорданова Папанчева е **висока**. Тя има реален принос в развитието на методиката на обучението по математика и информационни технологии. Румяна Папанчева отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитие на академичния състав на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“–Бургас и минималните специфични изисквания на Факултета по обществени науки при Университет „Проф. д-р Асен Златаров“–Бургас“ за заемане на академичната длъжност **„Професор“** в професионално направление 1.2. *Педагогика (Методика на обучението по математика в богата на технологии среда)*

Въз основа на гореизложеното давам **положително заключение** за избора на доцент д-р Румяна Йорданова Папанчева на академичната длъжност „**професор**” в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“–Бургас“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (*Методика на обучението по математика в богата на технологии среда*).

Препоръчвам на почитаемото научно жури да предложи на уважаемия Факултетен съвет на Факултета по обществени науки при Университет „Проф. д-р Асен Златаров“–Бургас“ да **избере** доцент д-р Румяна Йорданова Папанчева на академичната длъжност „**професор**” за нуждите на катедра „Педагогика и методика на обучението“ на Факултета по обществени науки при Университет „Проф. д-р Асен Златаров“–Бургас“.

20.11.2017 г.
Пловдив

Рецензент:

проф. д-р Коста Андреев Гъров